

Private personarkiver

Arkiv P 295

Kjems, Niels, vandelærer, Harreslev, 1888-1975 og hustru **Anna**, 1893-1990.

afl. af sønnen, lrs. Sven Kjems, Gråsten, jvfr. afl. jr. 1990/P 292, 379 og 385.

Arkivet er ikke fra familiens side underlagt begrænsninger i tilgængeligheden.

1. 1902-1913, 1925-1936. Skoleoptegnelser og brevbøger .....1 pk.

Indhold:

1902-13. Skolehæfter fra Skibelund Efterskole, Vestbirk, Vallekilde og Askov højskoler (18 bd.).

1925-36. Brevbøger (journaler) over afsendte breve vedr. Dansk Skoleforening, Flensborghus Bogsamling og private breve (7 bd.).

2. 1907-1922. Breve fra forskellige 1 ..... 1 pk.

Indhold:

Bennike, Valdemar, 1914-18

Ebbesen-familien, Barslund

Bukh, Niels,

Christiansen, Thora, Højby præstegård, 1914-15

Engberg, Helga

Fink, Esther Trier, Aabenraa, 1914

Hansen, Sigrid Trier

Hansen, N.O., Bovlundbjerg, 1917

Jensen, Ellen, Flensborg

Jensen, H., Slangerup

Juhl, Johannes

Kloppenborg, Jacob, Harreby, 1915

Lauritsen, Betty, Bonnet, 1915-16

Lienggaard, Jens

Ludvigsen, Hans og Peter, 1914-16

Lund, Jens Preben, Skibelund Efterskole, 1914-15

Lytsen, Østerby

Møller, Peter, 1912

Nielsen, Grønvald, Vestbirk, 1914-15

Nielsen, H.P., København, 1915

Nielsen, Salomon. Grundtvigs Højskole, Hillerød, 1915-16

Nielsen, Viggo, Råhede, 1914-15

Pedersen, Kristian og Marie la Cour, 1914-19

Sarup, Jes, Haderslev, 1914-16

Smidt, Alexander og familien i Søbækled

Villemoes, Peter

2a. 1907-1922. Breve fra forskellige 2 ..... 1 pk.

Indhold:

Heri familiebreve (Rødding, Ballum, Lyshøj, Thy, m.v.

Frode Kjems m.v.)

Breve Niels - Anna Kjems 1922-23.

Tyske soldaterforbindelser.

Andre sønderjyske krigsdeltagere, 1914-15.

Usorterede breve.

3. 1922-1928. Breve fra forskellige 2..... 1 pk.
Anm.: Indeholder breve til både
Niels og Anna Kjems. Ordnet alfabetisk og årgangsvis.
Incl. kopier af afsendte breve.
4. 1929-1930. Breve fra forskellige 3 ..... 1 pk.
Anm.: Indeholder breve til både Niels og Anna Kjems.
Ordnet alfabetisk og årgangsvis. Incl. kopier af afsendte breve.
5. 1933,1935. Breve fra forskellige 4 ..... 1 pk.
Anm.: Indeholder breve til både Niels og Anna Kjems.
Ordnet alfabetisk og årgangsvis. Incl. kopier af afsendte breve.
6. 1936-1938. Breve fra forskellige 5 ..... 1 pk.
Anm.: Ordnet alfabetisk og årgangsvis. Især breve til Niels Kjems.
7. 1930-1935. Breve til Anna Kjems 1 ..... 1 pk.
Anm.: Brevene vedrører bl.a. Den slesvigske Kvindeforening og
foreningens arbejde med
sygepleje, fordeling af mad og klæder, rejser til Danmark osv.
Ordnet alfabetisk og årgangsvis.
Vedhæftet journal over afsendte breve 1928-32.
8. 1933-1936. Breve til Anna Kjems 2.....1 pk.
Anm.: Brevene vedrører bl.a. Den slesvigske Kvindeforening
og dens arbejde. Ordnet alfabetisk og årgangsvis.
9. 1936-1942. Breve til Anna Kjems 3 ..... 1 pk.
Anm.: Brevene vedrører bl.a. Den slesvigske Kvindeforening og
dens arbejde. Ordnet alfabetisk og årgangsvis.
10. 1922-1972. Skole- og vandrelerervirksomhed ..... 1 pk.
Notater vedr. pædagogik.
1922-23. Vandrelærer Salomon Nielsens beretning fra skolearbejde i
Agtrup og Skovlund.
1925-28. Forsømmelseslister for de små danske skoler:
Østerby Mark, Valsbøl, Jarlund, Medelby.
1920'erne. Skolehæfter (9 bd.).
1928-29. "Regnskab med vore 5 elever" (1 bd.).
ca. 1926. Beretning om dansk skolevirksomhed i Sydslesvig.
Tegninger, regnskaber m.v. vedr. skolen på Harreslevmark -
Thomasstr. 20, byggeri for N. Kjems og H. Duggen.
1932-33. Regnskabsbilag vedr. danske skoler i Harreslev og Jaruplund.
1934. Sager vedr. planlagt idrætsstævne for børn i Aabenraa og
Kollund, med deltagelse fra Sydslesvig.
1934. Det unge Grænseværns kursus i sløjd og håndgerning på
Rens efterskole, regnskaber, beretninger og forskelligt.
1945-46. Notater om oprettelse af danske skoler, alfabetisk ordnet,
med beretninger om hver enkelt skoles forhold (i alt 70).
1945-46. Samtidige notater vedr. oprettelse af nye danske skoler.
ca. 1932-63. Notater og beretninger vedr. vandrelerervirksomheden,

- interviews om det danske arbejde, samtaler med danske i Sydslesvig m.v.
- 1968-72. Dansk Vandrelærerforening i Sydslesvig.
- 1946-72. Avisudklip og statistik vedr. danske skoler i Sydslesvig.
- 1953-54. Tilskud fra Jernfonden og De frie ungdoms- og efterskoler til Gustav Lindstrøm, Ladelund.
11. 1924-1955. Sager vedr. husflidsarbejdet ..... 1 pk.
Anm.: Indeholder tegninger, regnskaber, notater, bøger vedr. de enkelte "husflidskredse" (med deltagerlister, udførte arbejder osv., 21 bd.), regnskabsbilag m.v.
12. 1922-1969. Bogarbejde og Harreslev-virksomhed m. v. .... 1 pk.
Indhold:
1927-30. Regnskab vedr. basarer i Harreslev.
1928-30. Regnskab vedr. Harreslev forsamlingshus og børnehave.
1929. Kirkesalen i Harreslev, regnskabsbilag.
1927-28. Mad til fru Jessen.
1930-33. Regnskaber vedr. brændsel, brøduddeling og andre uddelinger i Harreslev (8 bd.).
1967-69. De gamles fritidsklub i Harreslev.
ca. 1924-34. Sager vedr. bogarbejdet, Flensborghus Bogsamling, læsekredse, bogsamlinger, fordeling af bøger og ugeblade, beretninger, regnskaber m.v.
1936. Vedr. Sydslesvigsk Erhvervsfond.
1938. "Hilsen til dansk Ungdom" - ungdomsblad udgivet af Niels Kjems, Niels Bøgh Andersen m.fl. (2 stk.)
- 12a. 1928-32. Bog- og ugebladsfordeling ..... 1 pk.
Indhold:
1928-32. Kartotek over danske i Flensborg-Sydtønder amter, modtagere af Ugens Nyheder (med detaljerede personoplysninger).
1930-43. Kartotek over modtagere af Hjemmet, Ugens Nyheder, Landbrugstidende, Folkung, Dansk Børneblad, Fritiden, Højskolebladet.
13. 1930-1935. Private kvitteringer ..... 1 pk.
14. 1922ff. Foredrag 1 ..... 1 pk.
Indhold:
1922ff. Foredrag og materiale vedr. Sønderjyllands historie.
1923ff. Foredrag og materiale vedr. Sydslesvigs historie og nutid.
1923ff. Viser og sagn, især fra Mellemslesvig - optegnelser desangående.
Foredrag og materiale vedr. grænse spørgsmål - Kongeågrænse og grænse af 1920.
15. 1922ff. Foredrag 2 ..... 1 pk.
Indhold:
Foredrag og materiale vedr. skoler, vandrelærervirksomhed, dansk skole i Sydslesvig, skoleindvielser, skolejubilæer. Foredrag og materiale vedr. ungdomsforeninger, ungdomsspørgsmål, gymnastik, idræt, tysk ungdoms arbejde, ungdom i grænselandet.

Foredrag og materiale vedr. den danske højskole og
Nord- og Sydslesvig.
Forskellige foredrag.

16. 1922ff. Foredrag 3 ..... 1 pk.

Indhold:

Optegnelser til foredrag, især vedr. krigene 1914-18 og 1939-45,
afstemningen 1920 m.v.

Årsberetninger vedr. Sydslesvig

1950-55, Sydslesvig i tal.

Kirkelige forhold i Mellemslesvig -
optegnelser, notater, interviews.

Optegnelser og avisudklip vedr. Program Nord 1954-65.

1927-39. "Hvad tyskerne siger, skriver og gør" - avisudklip,
notater, beretninger om tysk lokalpolitik og optræden over for de danske.

1920-67. Materiale, statistik, avis udklip m.v. vedr. valg.

Materiale til og dele af foredrag.

Forskellige artikler og tekster

afl. jr. 1991/P 314.

17. 1914-73. Niels Kjems' dagbøger og lommekalendere ..... 1 pk.

Indhold:

1914 1/8-1916 22/9. Dagbøger fra krigsårene (10 bd. og 1 hft.)

1923-73. Lommekalendere (46 bd.).

Anm.: Mgl. årene 1928,35 og 46.

18. 1924-75. Anna Kjems' dagbøger og lommekalendere ..... 1 pk.

Anm.: I alt 41 bd. og 1 læg. Mgl. årene 1928,33-34,40,42-43,58, 60,64-65 og 1973.

Omfatter desuden et bind optegnelser

1945-46 under titlen "Set og hørt af Anna Kjems".

19. 1888-1977. Brevbøger, optegnelser, undervisningsmateriale..... 1 pk.

Indhold:

1912-14. Optegnelsesbog (heri materiale til Niels Kjems' egen
udvikling, desuden værdifuldt materiale til belysning af
gymnastik og idræt, bl.a. i Nordslesvig, med beretning
fra deltagelse i rejser ud i Europa og tanker om det oplevede).

- 1924. Eget undervisningsmateriale (optegnelser vedr. Danmarkshistorie
og dansk-tysk glosehæfte, i alt 5 hft.).

u. år. Optegnelser vedr. Sønderjyllands runestene.

1924-31. Optegnelser og materiale vedr. idræts-arbejdet.

1919-22. Regnskab.

1953-59. Kørselsbog.

1936-77. Anna Kjems's brev bøger (afsendte breve og pakker m.v. i alt 8 bd.)

1945-47. Danskundervisning i Harreslev
(ved Anna Kjems, med deltagerlister og optegnelser vedr. arbejdet).

-1948-. Anna Kjems, foredrag.

1888-1975. Niels Kjems's personlige papirer, (fødselsattest,
naturalisationspatent, anbefalinger, eksamensbeviser, vidnesbyrd,
pensionspapirer, staffesager, medlemskort m.v.).

1938-. Sager vedr. Det unge Grænseværn og Nordisk Ungdomsforbund.

Fotos med tilknytning til Anna og Niels Kjems' arbejde

(Harreslev, skoler, dilettant, sport, husflid og vævning osv.), overført til billedsamlingen, inddateret i Arkibas.

afl. jr. 1992/P 379.

20. 1922-60. Niels Kjems' dagbøger og optegnelser ..... 1 pk.
Indhold:
1922-32, 1947-49, 53-60, 63. Dagbøger (21 bd.)
1930-46. Optegnelser vedr. møder (4 bd.)
1954-60. Optegnelser fra Rom, Grækenland, Italien (3 bd.).
1953. Brevbog (1 bd.).
1926-34. Dagbog vedr. arbejdet for Flensborghus bogsamling.
1926-30. Vedr. biblioteksarbejdet: takkebrev fra modtagere af Ugens Nyheder og Nordslesvigsk Landbrugs- og Mejeritidende, Hjemmet.
1946-51. "Naar de danske skoler rejses", uddrag af dagbøger.
21. o. 1910-19. Optegnelser fra skole- og højskoleophold (17 bd.) ..... 1 pk.
22. 1920'erne ff. Forskellige optegnelser om Sydslesvig ..... 1 pk.
Indhold:
ca. 1922ff. Billedhefter om Mellemslesvig, "Hvor danske samles", "Tysk virke i Mellemslesvig", fotos.
Optegnelser om danske bøndergårde i Sydslesvig, biografier over danske i Sydslesvig, tyske førere, kirkens nazifisering, mennesker jeg mødte, deltager i dansk undervisning, lister over faldne 1914-18, navnelister vedr. danske 1920'erne ff.
23. 1931-32. Breve fra forskellige 6..... 1 pk.
Anm.: Alfabetisk ordnet.
24. 1934-48. Breve fra forskellige 7 ..... 1 pk.
Anm.: Alfabetisk ordnet.
Indhold:
1934, 1940-45, 47-48.
1939-42. Krigsbreve.
25. 1946-54. Breve fra forskellige 8 ..... 1 pk.
Anm.: Alfabetisk ordnet.
26. 1955-68. Breve fra forskellige 9 ..... 1 pk.
Anm.: Alfabetisk ordnet.
27. 1922-26. Lister over deltager i danskundervisning ..... 1 pk.
Anm.: Med oplysning om deltagerne, forældre samt bemærkninger om udbyttet, modersmål m.v. Omfatter Agtrup, Fruerlund, Langbjerg, Harreslev, Harreslevmark, Hyllerup, Jaruplund, Lyksborg, Munkbrarup, Nibøl, Skovlund, Sønderup, Tarup, Torsballe, Østerbymark, Wassersleben, Flensborg.
28. 1923-45. Lister over sydslesvigeres skoleophold i Danmark 1 ..... 1 pk.
Anm.: Fyldige oplysninger om hver enkelt deltager.

29. 1945-58. Lister over sydslesvigeres skoleophold i Danmark 2 ..... 1 pk.
30. 1958-68. Lister over sydslesvigeres skoleophold i Danmark 3 ..... 1 pk.
31. 1924-60. Vandrelærerarbejdet og Dansk Skoleforening ..... 1 pk.
 Anm.: Indeholder årsberetninger fra de enkelte vandrelærere og sager
 vedr. skolearbejdet 1945ff (nye skoler, skoleønsker, møder
 i skolekredsene, skolebygningerne osv.).
32. 1946-62. Sager vedr. husflidsarbejdet og skolesløjde ..... 1 pk.
33. 1929-57. Husflidsarbejdet - regnskaber og deltagerlister ..... 1 pk.
34. u. år. Husflids-mønster-tegninger ..... 1 pk.
 Vedlagt:
 1928-46. Væve-mønster, regnskab, dagbog og vævebog (8hft.).
 Afl. af Anne Stubbe-Horn, juni 2016.
35. 1926-65. Forskelligt vedr. Harreslev og Idrætshøjskolen i Sønderborg ..... 1 pk.
 Anm.: Bl.a. højskolelæremøde 1926, Sønderjysk møde i Harreslev 1928,
 basar 1954.
36. -1945-47. Harreslev-kartotek ..... 1 æske
 Anm.: Er personregister vedr. uddeling 1945-47 samt omfattende
 personkartotek ca. 1946.
37. 1941-48. Breve til Anna Kjems 4 ..... 1 pk.
 Anm.: Vedrører bl.a. Den slesvigske Kvindeforening.
 Ordnet kronologisk og alfabetisk.
38. 1949-54. Breve til Anna Kjems 5 ..... 1 pk.
 Anm.: Vedrører bl.a. Den slesvigske Kvindeforening.
 Ordnet kronologisk og alfabetisk.
39. 1929-67. Husflidsgården m.v..... 1 pk.
 Indhold:
 1929. Bog over elever i håndgerning i Harreslev.
 1937-65. Sager vedr. Sydslesvigsk Hjemmeflid, Husflidsgården,
 Den sønderjydske Fonds Husflidslegat.
 1955-62. Regnskabsbøger med bilag vedr. Husflidsgården og Hjemmefliden.
 1966-67. Dagbog, regnskaber og sager vedr. håndarbejde/omsorgsarbejde
 for gamle i aldersdomshjemmet i Flensborg.
- 40-41.1920-30'erne. Niels Kjems-lysbilleder ..... 2 æsker
 Anm.: Vedrører "rammer om det danske og tyske arbejde i Sydslesvig",
 hustyper i Slesvig og Holsten m.v. Jvfr. positiver i pk. 22.
42. 1923-30. Breve til Anna Kjems 6 ..... 1 pk.
 Anm.: Bl.a. breve vedr. Den slesvigske Kvindeforening.
43. 1953-61. Breve til Anna Kjems 7 ..... 1 pk.
 Anm.: Ordnet kronologisk og alfabetisk.

44. 1922-45. Husflid og undervisning ..... 1 pk.
Anm.: Indeholder deltagerlister vedr. undervisningen i hele Mellemslesvig, opdelt årgangsvis og efter lokalitet.
45. 1921-43. Gymnastikinspektion og Flensborghus Bogsamling ..... 1 pk.
Indhold:
1927-43. Arbejdet for Flensborghus Bogsamling: fordeling af ugeblade, læsemapper, Sprogforeningens Almanak, bogbilen.
1921-34. Gymnastikinspektion i Aabenraa amt (korrespondance med gymnastikinspektøren i København, inspektionsbøger og detaljerede optegnelser om forholdene i hver enkelt skole i hele amtet, år for år).
46. 1921-45. Socialt og kulturelt arbejde i Mellemslesvig ..... 1 pk.
Indhold:
1926-30. Regnskab og beretninger vedr. foredrag i Mellemslesvig betalt af Sprogforeningen.
1930-31. Hjælp til trængende i Harreslev og Mellemslesvig.
1922-31. Gavebøger - regnskaber med bilag over modtagne gaver og deres fordeling.
1927-34. Gaver til gamle i Harreslev fra Slagelse.
1927. Regnskabsbilag - udsmykning af skolestue og forsamlingsaal i Harreslev.
1930. Klaver til Harreslev.
1924-30. Rejser til Danmark med regnskab.
1931-35. Ansøgninger fra unge sydslesvigere vedr. tjenestepladser hos især landmænd i Danmark.
1925-35. Rejser til Danmark.
1934. Oprettelse af Ladelund forsamlingshus.
u.år Liste over medlemmer af mindretallet med nationale oplysninger om tjenestefolk, børn m.v.
1928-29. Vælgerliste Harreslev.
47. 1970-93. Anna og Niels Kjems' guldbryllupslegat ..... 1 pk.
Anm.: Afl. jr. 1994/P 451. Legatet er stiftet 1970 og ophævet 1993.
Legatets formål er at yde hjælp i alle livets forhold, hvor en støtte efter legatbestyrelsens skøn vil være af betydning for den pågældendes tilværelse (§ 2)
Indhold:
1970-93. Protokol.
1970-93. Regnskabsbog.
1970-93. Sager vedr. uddelinger og legatets bestyrelse.
48. 1939-88. Soldaterbreve til Niels Kjems og fødselsdage..... 1 pk.
Indhold:
1. 1939-44. Kartotek over indkaldte soldater, som har modtaget breve eller pakker.
2. 1939-42. Lister over soldaterpakker sendt af Ungdomsforeningen i Harreslev.
3. 1940-44. Soldaterbreve.
4. 1963. Niels Kjems, 75 års fødselsdag.
5. 1988. Niels Kjems, 100 års fødselsdag.
49. 1925-ca. 1955. Anna Kjems - foredrag og erindringer ..... 1 pk.
Indeholder bl.a.:

1930'erne. Erindringsberetning om dansk liv og arbejde i Sydslesvig.
1981. Redegørelse for husflidsarbejdet i Kvindeforeningen,
Beiderwand og andre forbilleder m.v.

50. 1919-81. Anna Kjems - forskelligt ..... 1 pk.

Indhold:

1. 1927-33. Syskole og danskundervisning på Harreslevmark,
deltagerlister og beretninger.
2. ca. 1940-81. Husflidsgården og væveskolen.
3. 1919. Bryllupssang ved Anna Lorenzen og Niels Kjems bryllup.
4. 1963. Anna Kjems 70 års fødselsdag.
5. Mønstertegninger.

Båndarkivet

lyd 167: Anna Kjems I d. 8.11. 1984, II d.12.6. 1986

lyd 168: Anna Kjems III d.12.6. 1986, IV d.12.6.1986